

Olsen: Jeg skal fatte mig i Korthed, da jeg kan slutte mig til de Anker, der fra forskellig Side ere fremsatte mod dette Forslag, ganske vist ikke af de samme Grunde. Jeg havde Lejlighed til, forrige Gang vi behandlede denne Sag, at præcisere mit Standpunkt. Jeg beklager, at Forslagsstillerne ikke ere gaaede den Vej at optage det Forslag, som da førtes igennem her i Tinget, og forelægge det i samme Skikkelse. Derved vilde man, tror jeg, have gavnet Sagen mere end ved nu at komme med et 3dje Forslag i en fra de tidligere helt forandret Affattelse og Rækkevidde. Der er fremkommet forskellige Udtalelser, hvoraf enkelte give mig Anledning til at udtale mig lidt nærmere. Maa jeg i al Almindelighed sige, at det undrer mig at høre den Fordømmelsesdom, der her fra de fleste Sider er udtalt mod Mennesker, som af en eller anden Grund ikke have kunnet blive viede. Det er vist urigtigt, og man omgaas vist ikke paa rette Maade med Kristendommen, med den virkelige kristne Lære ved at bryde Staven over disse Mennesker. Enhver maa vistnok erkende, at der er Forhold her i Livet, der mangen Gang umuliggøre det for en Mand og Kvinde at indgaa Ægteskab, men derfor at sige, at disse Mennesker ere anden Klasses Mennesker, at de ikke due noget, tror jeg er uberettiget. Jeg har bragt i Erfaring, da jeg rejste som Haandværkssvend, at der eksisterer Samliv mellem Kvinde og Mand, som ikke have faaet og ikke kunnet faa Kirkens Velsignelse af forskellige Grunde, Samliv, som er noget af det bedste, jeg har kendt, af Familieforhold. Det kunde jo ogsaa være i Henhold til den højtærede Kultusministers Udtalelse, at man kunde lempe noget paa disse Forhold, saa at Præsternes Samvittighed ikke følte sig saa stærkt besværet af denne Slags Forhold i Fremtiden som hidtil, særlig naar jeg tager i Betragtning, hvad den ærede Minister udtalte med Hensyn til fraskiltes Vielse. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg tillade mig at oplæse denne Udtalelse: „Jeg vil imidlertid gøre opmærksom paa, at der fra Administrationens Side i den sidste Aarrække er gjort alt, hvad der ad administrativ Vej kunde gøres for at lette Præsterne dette Forhold, idet der ikke blot, som det vil være ærede Medlemmer bekendt, er kommet et nyt Ritual, som jeg nok tror, det er langt lettere for Præsterne at bruge i saadanne vanskelige Tilfælde end det tidligere, men der er desuden kommet den Bestemmelse, at man over for fraskilte,

hvor ganske vist Betænkeligheder kunne komme frem, kan faa Tilladelse til at bruge det saakaldte Mynsterske Ritual og endog kan faa Tilladelse til med sin Biskops Samtykke at foretage saadanne mindre Forandringer deri, som kunne lette Samvittighedsbetænkelighederne for den vedkommende Præst.“ Nu forstaar jeg ikke, at en Forandring eller Lempelse i Ritualet kan lette Præsternes Samvittighed; jeg ønsker gerne at faa oplyst, hvorledes dette kan lade sig gøre. Er noget uretfærdigt, kan det ikke nytte, at man lemper i Ritualet, thi det er og bliver Uret, hvor meget end Bisp eller Provst lemper deri.

Med Hensyn til selve Forslaget kun nogle faa Ord. Det, man skulde gøre ved Indstiftelsen af det borgerlige Ægteskab, var at gøre det til en ligesaa højtidelig Handling som den nuværende kirkelige Indstiftelse. Naar der nu i Lovforslaget staar, at Folk skulde henvende sig hos Præsten og i to Vidners Overværelse med Underskrift i Kirkebogen bekræfte, at de ville være Ægtefolk, saa skulde det, med det Kendskab, jeg har til Præsternes Antipati i al Almindelighed mod borgerligt Ægteskab, ikke undre mig, om det blev et overordentlig usselt Rum og daarligt Værelse, Præsten vilde have til den Slags Forretninger; det kan godt være, at han til de andre Forretninger vilde anvende sit gode Kontor og sin Lejlighed i Præsteboligen, men jeg er temmelig sikker paa, at hvis det overlodes til ham at anvende, hvilket Rum han selv vilde, blev det vist et meget daarligt Kontor, der vilde blive benyttet. Jeg taler i saa Henseende noget af Erfaring, idet det er paaviseligt, at der med Hensyn til borgerligt Ægteskabs Indstiftelse nu er foregaaet store Forandringer i Byerne. Tidligere var det saaledes her i Kjøbenhavn Overpræsidenten, der i Overværelse af hele Magistraten indstiftede Ægteskabet. Nu er det forandret, nu er det en Borgmester med et Par Vidner ved sin Side; om nogle Aar antager jeg, at det bliver en eller anden af de yngste Kontorbetjente, der faa Lov at udføre denne Forretning. Der bliver lagt de Mennesker, der søge borgerlig Vielse, alle mulige Hindringer i Vejen for at opnaa deres Ønske. Man tillader sig at henlede deres Opmærksomhed paa, om de nu ogsaa have rigtig Forstaaelse af, hvad de gaa ind til, noget, som i og for sig ikke kommer den vedkommende Øvrighedsperson ved, han har jo kun at forrette sin Gerning og ikke andet. Men det er meget almindeligt her i Kjøbenhavn og ogsaa ude i Provinserne, at